

Verslag uitgevoerde activiteiten 2022 (secretarieel jaarverslag 2022)

1. Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur van Stichting De Groninger Poldermolens (SDGP) was in 2022 als volgt: J. (Jan) Oomkes (voorzitter), W.G. (Wim) Huisman (secretaris), S.J. (Stoffer Jan) Haan (penningmeester), R.P. (Remt) Meijer (lid), S.J. (Sietske) Hilhorst-Elzinga (lid namens het Algemeen Bestuur van waterschap Noorderzijvest), J. (Jeroen) Niezen (lid namens het Dagelijks Bestuur van waterschap Noorderzijvest).

2. Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar 2022 zeven keer en wel op 2 februari, 23 maart, 11 mei, 29 juni, 7 september, 26 oktober en 7 december. Bestuursvergaderingen worden als regel gehouden in de DB-kamer van het kantoorpand van waterschap Noorderzijvest te Groningen.

Bestuursvergaderingen worden gewoonlijk bijgewoond door technisch adviseur A.K. (Anne) Wieringa van Wieringa (molen)bouwadvies, incidenteel (op verzoek van het bestuur) door financieel adviseur A.M. (Anne) de Jong van Administratief Dienstencentrum Welzijn en regulier door adviseur molenaarswoningen G. (Gerard) Zeemans, werkzaam bij waterschap Noorderzijvest.

3. Onze missie

In 2022 hebben we weer volop uitvoering kunnen geven aan onze missie, die als volgt luidt:

- het in stand en werkende staat houden van al onze molens door onderhoud en restauratie;
- ze als maalwerktuig beschikbaar te stellen aan vrijwillige molenaars (draai- en maalvaardig houden) en aan molenaars in opleiding;
- en door ze open te stellen voor het publiek.

Behalve 18 molens beheert en onderhoudt onze Stichting ook drie molenaarswoningen.

4. De volgende onderwerpen stonden in 2022 o.a. ter bespreking / ter besluitvorming op de agenda

Algemeen. In elke bestuursvergadering staan molenaars, molens, molennerven (incl. molenbiotoop), molenaarswoningen, molendagen en overige molengerelateerde onderwerpen standaard op de agenda, en verder: de vaststelling van het verslag van de vorige vergadering, de stand van zaken betreffende uit te voeren acties, ingekomen en uitgegane stukken, uitnodigingen, rapportages, evaluaties, inventarisatie nieuwe onderwerpen, vaststelling datum volgende vergadering en rondvraag.

Bekostiging/Financiering. Een heel belangrijk, regelmatig terugkerend bespreekonderwerp is de bekostiging en financiering van het onderhoud en de restauratie van molens: monitoring van de staat van onderhoud, planning en control onderhoud en restauratie, het opvragen en beoordelen van offertes, het aanvragen van gelden bij het waterschap (Noorderzijvest), subsidies bij gemeenten (waarin onze molens staan) en de provincie (Groningen), aankloppen bij maatschappelijke fondsen (zoals het Prins Bernhard Cultuurfonds), BRIM/SIM (Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten/Subsidie Instandhouding Monumenten),

cofinanciering, financiële verantwoording, de jaarrekening en het jaarverslag enz. Technische en financiële zaken worden voorbereid en uitgevoerd door onze adviseurs.

- 2 feb
 - bereikbaarheid molens (i.v.m. een eventuele calamiteit)
 - oplevering infobord bij wandelpad naar Olinger Koloniemolen te Laskwerd
 - inschrijving bestuursleden in UBO-register KvK (Ultimate Beneficial Owners)
- 23 mrt
 - afstemming met gemeente Groningen over afstoten korenmolen Wilhelmina
 - openstelling eerste tender GRRG 2022 (Groot Onderhoud Restauratie Rijksmonumenten Groningen)
 - nieuwsbrief Extra van De Hollandsche Molen over 'Roeden onder controle, een onderzoek naar de staat van molenroeden in Nederland'
 - aandacht voor molendraaidag (i.h.k.v. 50-jarig bestaan Gilde van Vrijwillige Molenaars op 9 apr 2022)
 - organisatie voorjaarsbijeenkomst met molenaars
 - bespreking jaarverslag 2021 van de molenaars over hun molen
 - vaststelling jaarrekening 2021 SDGP
- 11 mei
 - evaluatie voorjaarsbijeenkomst (infobord, toegangsregels)
 - controleverslag jaarrekening 2021 SDGP
 - ruiling korenmolen Wilhelmina tegen poldermolen De Helper is (wat het Meerschop Paterswolde betreft) geen reële optie
- 29 juni
 - evaluatie Groninger molenweekend
 - projectplan Krimstermolen (molenbiotoop)
 - het roedenprobleem
 - relatie SDGP met wetterskip Fryslân (inzake Hilmahuistermolen)
- 7 sep
 - voorgenomen bouwactiviteiten gemeente Groningen in de nabijheid van poldermolen Zuidwendinger
 - organisatie najaarsbijeenkomst met molenaars op 22 nov 2022
- 26 okt
 - nieuwe GRRG-plannen (Groot Onderhoud Restauratie Rijksmonumenten Groningen)
 - agenda najaarsbijeenkomst 22 nov 22 te Garrelswier
 - budget SDGP 2023 en evaluatie 2022
- 7 dec
 - omgevingswet
 - voorgenomen bouw datacenter Westpoort in de directe omgeving van molen Zuidwendinger (windvang, zicht, bereikbaarheid)
 - evaluatie najaarsbijeenkomst
 - archivering
 - vrijwilligersvergoeding

5. Excursies

Op 29 juni bracht het bestuur in aanwezigheid van de technisch adviseur en adviseur molenaarswoningen een bezoek aan de molens De Zilvermeeuw te Onderdendam, 't Witte Lam te Zuidwolde en korenmolen Wilhelmina te Noorderhoogebrug. Hoofddoel was de uitvoering van het schoonmaak- en schilderwerk in ogenschouw te nemen.

6.a Bijgewoonde bijeenkomsten / vergaderingen

Bijeenkomsten van het Platform moleneigenaren werden bijgewoond. Dit geldt ook voor bijeenkomsten waar de molenbiotoop hoogstwaarschijnlijk of mogelijkwerwijs in geding was of nog steeds is (Krimstermolen, korenmolen Wilhelmina, molen Zuidwendinger).

6.b Molenadviesraad De Hollandsche Molen (DHM)

Onze voorzitter maakt deel uit van de Molenadviesraad van De Hollandsche Molen (DHM). De Molenadviesraad adviseert De Hollandsche Molen gevraagd en ongevraagd over het door de vereniging te voeren beleid zoals omschreven in artikel 2 van de statuten (van DHM). Hieronder vallen met name onderwerpen betreffende subsidiëring van instandhouding van molens, technische advisering, biotoopbeleid en beheeraspecten.

7. Vrijwillige molenaars

Al onze molens hebben een 'vaste' vrijwillige molenaar (tevens molengids); een aantal molens heeft een molenteam. 27 molenaars (21 mannen en 6 vrouwen) houden onze 18 molens draaiend(e). Het aantal molenaars (en de bemensing) is (zijn) vrijwel stabiel. De gemiddelde leeftijd van de actieve molenaars is ruim 58 jaar (1 jan 2023). 2 molenaars staan te boek als reserve-molenaar. De 'werkrelatie' tussen bestuur en molenaars is geregeld in een overeenkomst.

8. Jaarverslag molenaar

De molenaars maken elk jaar een jaarverslag (van belang voor de molen, de molenaar, het bestuur, het waterschap en het archief) aan de hand van een aantal vaste items, zoals het aantal draai- en maaluren, klein onderhoud aan molen en molenerf, veiligheid, openstelling op gewone en bijzondere dagen, bezoekersaantallen; met aanvullingen naar eigen inzicht, bijv. weersomstandigheden, bezoekersgroepen, foto's. De verslagen worden verzameld, geanalyseerd en (op papier) bewaard (in de toekomst digitaal).

9. Bijeenkomsten met molenaars

Traditiegetrouw organiseert het bestuur jaarlijks twee bijeenkomsten met molenaars: een voorjaarsbijeenkomst en een najaarsbijeenkomst.

De voorjaarsbijeenkomst vond plaats op 12 april te Aduard. We begonnen om 18:00u met soep en broodjes in Multifunctioneel Centrum De Meeden. Daarna werden we per bus van het Nationaal Bus Museum naar poldermolen De Eolus gereden om nog even samen stil te staan bij het 200-jarig jubileum van deze molen in 2021 (wat toen vanwege corona niet kon doorgaan).

Op de agenda stonden o.a. de volgende onderwerpen: stand van zaken betreffende de restauratie- en onderhoudsbehoefte van onze molens, toelichting op het project Frisse Wind inzake de gewenste molenbiotoop, voortgangsrapportage werkzaamheden molenaarswoningen, stand van zaken betreffende het project informatieborden bij poldermolens. Na de pauze: aandachtsmoment voor jubilerende molenaars, videofilm over de 150-jarige poldermolen De Zilvermeeuw te Onderdendam (wat in 2020 door corona niet mogelijk was) en videofilm over het pellen van gerst (i.h.k.v. het 50-jarig jubileum van het Gilde van Vrijwillige Molenaars in 2022).

De najaarsbijeenkomst werd gehouden op 22 november in dorps huis Weersterheem te Garrelswaer. Ook nu werd de nodige aandacht besteed aan de stand van zaken betreffende onderhoud en restauratie van molens en de behoefte aan onderhoud van onze drie molenaarswoningen en de stand van de uitvoering daarvan. Na de pauze werden we

toegesproken door mw. Roeli Broekhuis van Erfgoedpartners over erfgoed, in het bijzonder over molens en daaraan gerelateerde onderwerpen. Zij attendeerde o.a. op de veiligheids cursus, Frisse Wind (molenbiotoop), de komst van de Omgevingswet en de betekenis hiervan voor molens, het Groninger molenweekend, subsidieregelingen, fondsen en de rol van overheden (de politiek) inzake het behoud van erfgoed, w.o. molens.

Bijeenkomsten met molenaars worden altijd goed bezocht. Het zijn ontmoetingen tussen het bestuur en de molenaars en tussen molenaars onderling. Na afloop is er alle gelegenheid voor informele en persoonlijke zaken (onder het genot van een hapje en een drankje).

10. Jarige molens

Al onze molens zijn ouder dan 100 jaar (2 molens waren in de afgelopen paar jaren 200 jaar). Aandacht wordt besteed aan het 150-jarig en 200-jarig bestaan van een molen. In 2022 bestond geen van onze molens 150 of 200 jaar. Dit is pas over een aantal jaren weer het geval.

11.a Molendraaidag

Medewerking werd verleend aan het slagen van de recordpoging om alle molens in ons land op 9 april 2022 tussen 11:00u en 12:00u tegelijk te laten draaien (i.h.k.v. het 50-jarig bestaan van het Gilde van Vrijwillige Molenaars en gelet op Het Jaar van de Molenaar in 2022).

11.b Het 100-jarig bestaan van De Hollandsche Molen in 2023

Vereniging De Hollandsche Molen (DHM) bestaat in 2023 100 jaar. In het kader hiervan bezoekt de voorzitter van DHM, de heer Nico Papineau Salm 100 molens (Nico's 100-molens toer). In 2022 bezocht hij drie van onze molens, namelijk de Olinger Koloniemolen te Laskwerd, de Westerhorner te Grijskerk en De Eendracht te Sebaldeburen.

12. Nationale Molendag

De Nationale Molendag was op zaterdag 14 en zondag 15 mei. Hieraan is door zo veel mogelijk molenaars met 'hun' molen deelgenomen.

13. Groninger molenweekend

Het Groninger molenweekend was op zaterdag 11 en zondag 12 juni. Ook hieraan is door onze molenaars zo veel mogelijk deelgenomen.

Het bestuur heeft het traditionele rondje tijdens het Groninger molenweekend langs de molens/molenaars dit jaar weer gemaakt: de bestuursleden bezoeken elk 3 molens en bezorgen de molenaars een paar presentjes als blijk van waardering voor de zorg voor onze molens. Dit werd door de molenaars weer op prijs gesteld.

14. Open Monumentendag

Onze molenaars hebben zo veel mogelijk deelgenomen aan Open Monumentendag op zaterdag 10 en zondag 11 september.

15. Externe contacten

Structureel c.q. incidenteel waren er contacten met: waterschap Noorderzijlvest, wetterskip Fryslân, de gemeenten waarin onze molens staan (Groningen, Westerkwartier, Het Hogeland, Eemsdelta), de provincie Groningen, Erfgoedpartners, Het Groninger Molenhuis, De Hollandsche Molen, het Gilde van Vrijwillige Molenaars, Molenstichting Midden- en Oost-Groningen, Monumentenwacht Groningen, Het Groninger Landschap, Landschapsbeheer Groningen, subsidiënten, verzekeraars, molenonderhouds- en molenrestauratiebedrijven.